

Č. 10.297.

S a m o s p r á v a o b e c n í: * Byla-li na člena obecní rady neb zastupitelstva podána obžaloba pro zločin podle §§ 8, 153 tr. z., nemůže svůj úřad vykonávati, pokud trvá řízení trestní (§ 25 odst. 2 obec. řádu mor. z 15. března 1864 č. 4 z. z.).

(Nález ze dne 24. ledna 1933 č. 1070.)

V ě c: Rudolf J. v M. proti zemskému úřadu v Brně o suspensi s úřadu člena městské rady, zastupitelstva a komisí.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Nař. rozhodnutím nevyhověl zemský úřad v Brně odvolání st-lovu z výměru okresního úřadu v Mikulově z 2. dubna 1930, kterým mu bylo na základě § 25 odst. 2 obec. řádu mor. z 15. března 1864 č. 4 z. z. zakázáno vykonávati úřad člena městské rady, zastupitelstva a komisí v M. proto, že byla na něj podána obžaloba pro zločin podle §§ 8, 153 tr. z. a pro přestupky podle § 431 tr. z. a § 5 : 1 zák. č. 178/24, kteréžto činy mají za následek ztrátu práva volebního.

Stížnost, podaná na toto rozhodnutí u nss-u, především vytýká, že podle § 3 č. 3 řádu volení v obcích z 31. ledna 1919 č. 75 Sb. ve znění zák. ze 14. července 1922 č. 253 Sb. může výrok o tom, zda má ztráta volebního práva do obcí nastati, učiniti jedině soud v rozsudku, takže dříve nikdo — ani státní zástupce neb okresní úřad — není s to učiniti opatření, které by onomu soudnímu výroku předbíhalo.

Vznášejíc takto formulovanou námitku, chápe stížnost mylně podstatu opatření, o něž jde. Vysloviti ztrátu volebního práva ve smyslu cit. § 3 vol. řádu přísluší zajisté výlučně soudu; leč okresní úřad v daném případě takového výroku neučinil, nýbrž dal pouze st-li zákaz po rozumu § 25 odst. 2 ob. řádu mor., podle něhož člen rady neb zastupitelstva, přijde-li do vyšetřování pro nějaký tam uvedený čin trestuhodný, nemůže úřad svůj vykonávati dotud, pokud trvá řízení trestní. Účelem tohoto předpisu jest, aby obecní funkcionář, který se ocitl v konfliktu s právním řádem do té míry, že proti němu bylo pro takový trestný čin zavedeno soudní vyšetřování, zdržel se již od tohoto okamžiku účasti na správě záležitostí obecních, k níž byl povolán volbou. Jde tedy v případě § 25 odst. 2 ob. řádu mor. pouze o dočasné nevykonávání úřadu od zavedení vyšetřování do skončení řízení trestního, během kteréžto doby dotčený funkcionář svůj úřad v obci sice podržuje, ale nemůže jej vykonávati. Něco zcela jiného, než tato suspense od výkonu úřadu, jest pozbytí úřadu, které ovšem může okresní úřad vysloviti teprve na základě pravoplatného výroku soudu o nastalé ztrátě práva volebního (§ 10 odst. 5 č. 2 ob. řádu vol.). Rozdíl obou těchto opatření záleží v tom, že odpadla-li příčina suspense, t. j. bylo-li trestní řízení skončeno, aniž nastal důvod vylučující z práva volebního, nastoupí suspendovaný ihned opět ve svůj úřad, kdežto ten, kdo úřadu pozbyl, mohl by ho nabýti jen novou volbou. Je tudíž výtká stížnosti, čerpaná z § 3 č. 3 řádu volení, bezdůvodná.

Namítá-li dále stížnost, že vyšetřování se nikdy nekonalo a že již z obžaloby na st-le vznesené bylo zřejmo, že ztráta volebního práva soudem vyslovena býti nemůže, sluší v tom přisvědčiti stížnosti jen potud, že přestupky podle § 431 tr. z. a podle § 5 odst. 1 zák. č. 178/24 nejsou skutečně toho druhu, aby o ně mohl býti sporný zákaz opřen, jelikož odsouzení pro takovéto trestné činy nemá a nemůže ani míti ztrátu práva volebního vůbec nikdy v zápětí. Jinak je tomu však se zločinem podle §§ 8, 153 tr. zák., který podle trestní novely z 15. listopadu 1867 č. 131 ř. z. spadá mezi ony trestné činy, pro které ztráta volebního práva ve smyslu § 3 č. 3 vol. řádu nastati může. Při tom je pro posouzení zákonitosti zákazu daného st-li bez významu, že ztráta ta mohla býti soudem vyslovena jen tehdy, byl-li by čin, pro který byl st-l dán v obžalobu, spáchán z pohnůtek nízkých a nečestných, stejně jako je pro to nerozhodna okolnost, že — jak stížnost tvrdí — státní zastupitelství při hlavním přelíčení nemohlo v tomto bodě obžalobu udržeti, nýbrž ji změnilo na přestupek podle §§ 8, 411 tr. zák., i že st-l byl vskutku odsouzen pouze pro přestupek podle § 431 tr. zák., neboť § 25 odst. 2 ob. řádu mor. nedopoutší kategoricky výkon úřadu člena obecní rady neb zastupitelstva již při zavedení vyšetřování pro určité trestné činy bez ohledu na to, dojde-li vůbec k odsouzení a v případě kladném, vysloví-li soud ztrátu volebního práva čili nic. Že pak s hlediska tohoto předpisu ob. řádu při nejmenším stejný účinek jako přípravné vyšetřování má také podání obžaloby, byť se toto stalo bez zavedení předchozího vyšetřování, je na biletě, uváží-li se, že podle § 91 odst. 2 tr. řádu z 23. května 1873 č. 119 ř. z., má přípravné vyšetřování jen ten účel, aby obvinění určité osoby z činu trestného bylo napřed prozkoumáno, a by se věc vysvětlila do té míry, pokud je potřebí, aby se zjistily ony okolnosti, které jsou způsobilé, by se buď řízení trestní zastavilo, nebo aby se připravila obžaloba a vedení důkazů v hlavním přelíčení.

Vytýká-li posléze stížnost vadnost řízení proto, že okresní úřad vyslovil suspensi st-lovu na základě pouhého sdělení státního zastupitelství, že ztrátu volebního práva navrhne, nevyčkav rozsudku soudu, je i tato námitka bezdůvodná, ježto jak právě dovedeno, k uvalení suspense na člena obecní rady neb zastupitelstva po rozumu § 25 odst. 2 ob. řádu mor. stačí již zavedení vyšetřování, resp. podání obžaloby. Mělo-li by se, jak míní stížnost, vyčkávatí teprve soudního rozsudku, nemělo by ustanovení to vůbec smyslu, poněvadž by k suspensi od výkonu úřadu v obci z důvodu zavedeného vyšetřování pro trestný čin, omezené výslovně na dobu trvání trestního řízení, nikdy nemohlo dojíti.

Byla-li tedy, jak není stížností popřeno, na st-le podána obžaloba pro zločin podle §§ 8, 153 tr. z., měl podle předeslaných vývodů okresní úřad již v této skutečnosti samotné dostatečnou oporu, aby st-le na základě § 25 odst. 2 ob. řádu mor. od výkonu obecních funkcí na dobu trvání trestního řízení odstranil, a potvrdil-li žal. úřad nař. rozhodnutím zákaz ten, učinil tak právem.